

Η **Φαίδρα Βόκαλη** ξεκίνησε από το περιοδικό Σινεμά (κριτικός, αρχισυντάκτρια) και το φεστιβάλ Νύχτες Πρεμιέρας (Υπεύθυνη Προγράμματος), πέρασε στην παραγωγή πραγματοποιώντας περισσότερες από 20 μικρού και μεγάλου μήκους ταινίες και στηρίζοντας ενεργά Έλληνες δημιουργούς στο όραμά τους. Αυτή την περίοδο ετοιμάζει και το δικό της σκηνοθετικό ντεμπούτο («ENOMENA»), ενώ εδώ κι ένα χρόνο διατελεί χρέη Γενικής Διευθύντριας της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου.

Επιλεγμένη Φιλμογραφία ως Παραγωγός

- **Απόδραση από τον Εύθραυστο Πλανήτη**, του Θανάση Τσιμπίνη | μικρού μήκους, 2020
- **Αμυγδαλιά**, της Χριστίνας Φοίβη | ντοκιμαντέρ, 2019
- **Ρουζ**, του Κωστή Θεοδοσόπουλου | μικρού μήκους, 2019
- **Μίλα**, του Ανδρέα Βακαλιού | μικρού μήκους, 2019
- **Το Μαγικό Δέρμα**, του Κων. Σαμαρά | μεγάλου μήκους, 2018
- **37 Μέρες**, της Νικολέτας Λεούση | μικρού μήκους, 2018
- **Αφτερλωβ**, του Στέργιου Πάσχου | μεγάλου μήκους, 2016
- **Suntan**, του Αργ. Παπαδημητρόπουλου | μεγάλου μήκους, 2016
- **Ακρυλικό**, του Νίκου Πάστρα | μικρού μήκους, 2016
- **Κινγκ Κονγκ**, του Νίκου Κυρίτση | μικρού μήκους, 2013

Photo Credit Παρης Ταβιτιαν

Πώς αποφασίσατε να ασχοληθείτε με τον κινηματογράφο και ειδικά με την παραγωγή;

Δεν το αποφάσισα ακριβώς, πιο πολύ ακολούθησα μια βαθιά επιθυμία που με οδήγησε εκεί. Μεγάλωσα στην Κάτω Αχαΐα, μια κωμόπολη χωρίς αίθουσα σινεμά, και μέχρι να φύγω για τις σπουδές μου δεν είχα γνωρίσει ποτέ κανέναν άνθρωπο που να ασχολείται επαγγελματικά με τον κινηματογράφο. Μου ήταν αδύνατον να διανοηθώ καν ότι μπορεί κάποιος να βιοποριστεί κάνοντας ταινίες. Απλώς μου άρεσε πολύ να τις βλέπω, να διαβάζω για αυτές, να τις μελετάω, να γράφω τις σκέψεις που μου γεννούσαν. Αφού λοιπόν πήρα το πτυχίο μου από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κι έχοντας μια μικρή προϋπηρεσία ως ερασιτέχνης γραφιάς στο cinemaews.gr, αναζήτησα δουλειά σε όποια εταιρεία κινηματογράφου μπορούσα να βρω στο ίντερνετ. Κατέληξα σε μια εταιρεία διανομής, τη New Star. Από εκεί βρέθηκα στο περιοδικό ΣΙΝΕΜΑ και το Φεστιβάλ του, τις Νύχτες Πρεμιέρας, όπου μετά από κάποια χρόνια έγινα αρχισυντάκτρια και βασική προγραμματίστρια. Μέχρι το 2012, όταν μου πρότειναν να αναλάβω τη διεύθυνση μιας σχετικά νέας τότε εταιρείας παραγωγής, της Marni Films. Και κάπως έτσι άρχισα να κάνω ταινίες!

Για όποιες και όποιους δεν ξέρουν αν μπορείτε να εξηγήσετε με δύο λόγια ποια είναι η δουλειά μιας παραγωγού;

Η παραγωγός είναι υπεύθυνη για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης & πόρων για την υλοποίηση του εκάστοτε οπτικοακουστικού προϊόντος, με στόχο να βρει αυτό τον δρόμο του προς το κοινό. Μέσα σε αυτές τις δύο γραμμές κρύβεται μια διαδρομή που μπορεί να διαρκέσει αρκετά χρόνια για μία μονάχα ταινία, στην οποία η παραγωγός οφείλει να εξασφαλίσει τα απαραίτητα οικονομικά, τεχνικά και καλλιτεχνικά μέσα για την πραγματοποίησή της, αλλά και τις κατάλληλες συνθήκες (άυλες και υλικές), συνεργασίες και ενέργειες για να ανθίσει.

Απόδραση από τον Εύθραυστο Πλανήτη Σκην. Θάνος Τσιμπίνης

Μπορείτε να μας μιλήσετε για την πρώτη σας επαφή με την δουλειά αυτή και πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να βρείτε μια θέση εργασίας στον χώρο αυτό;

Η πρώτη μου επαφή με τη συγκεκριμένη δουλειά έγινε με έναν σχετικά τυχαίο τρόπο, όταν δυο φίλοι σκηνοθέτες, που είχαν δεσμούς με τη Marni Films και ήξεραν ότι αναζητούσαν έναν άνθρωπο να τρέξει την εταιρεία, με πρότειναν για τη δουλειά. Παρότι τότε δεν είχα σχεδόν καμία εμπειρία σχετική με παραγωγή, είχα την πολύ μεγάλη τύχη να με εμπιστευτεί η ιδιοκτήτρια, η Θεοδώρα Βαλεντή, για να διαμορφώσουμε μαζί το όραμά της. Βρέθηκα μέσα σε ένα αρκετά δύσκολο να μπεις χώρο σχετικά αβίαστα, νομίζω όμως ότι η σκληρή δουλειά στις άλλες μου κινηματογραφικές ενασχολήσεις βοήθησε σε αυτή την κατεύθυνση. Και φυσικά, χρειάστηκε να δουλέψω ακόμη σκληρότερα για να αναπληρώσω την έλλειψη εμπειρίας μου τον καιρό που ακολούθησε.

Τα όσα χρόνια εργάζεστε έχετε δει να αυξάνεται ο αριθμός των γυναικών στο επάγγελμα;

Με μεγάλη μου χαρά μπορώ να πω πως ναι. Ξεκινώντας την επαγγελματική μου πορεία στον κινηματογραφικό χώρο, άλλωστε, τα παραδείγματα επιτυχημένων σκηνοθετών και παραγωγών γυναικών που έφταναν στ' αυτιά μου ήταν περιορισμένα, ακόμη και μέσα από εναλλακτικούς διαύλους επικοινωνίας όπως τα φεστιβάλ αλλά και το ίντερνετ και η κουβέντα περί ποσόστωσης για την εξασφάλιση της ίσης συμμετοχής στην τέχνη φάνταζε σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Μην ξεχνάμε άλλωστε πως η πρώτη γυναίκα σκηνοθέτης που βραβεύτηκε με Όσκαρ – ίσως τον πιο αναγνωρισμένο αλλά και απίστευτα συντηρητικό κινηματογραφικό θεσμό - αναδείχθηκε μόλις 12 χρόνια πριν.

Ως παραγωγός, για σας ποιά είναι τα απαραίτητα χαρακτηριστικά για μια καλή συνεργασία με μια σκηνοθέτιδα ή ένα σκηνοθέτη; Και αν μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα μιας τέτοιας συνεργασίας.

Τα απαραίτητα χαρακτηριστικά για μένα είναι τα ίδια που χρειαζόμαστε για κάθε καλή συνεργασία, σε οποιοδήποτε επάγγελμα: αμοιβαίος σεβασμός, καθαρή επικοινωνία σε σχέση με την στοχοθεσία, ειλικρινής διάθεση για συνεργασία, αγάπη για τη δουλειά και για τη ζωή. Φαίνονται αυτονόητα αλλά δεν είναι εύκολο να επιτευχθούν και θέλει πολλή προσωπική δουλειά και ενδεχομένως διάφορες «αποτυχίες» για να κερδηθούν. Και πολλές φορές έχω υπάρξει ένοχη μη εφαρμογής των παραπάνω. Ευτυχώς όσο ζούμε μαθαίνουμε!

“Η Ελλάδα, στο βαλκανικό σταυροδρόμι που βρίσκεται, βιώνει σίγουρα πιο έντονα την πατριαρχική επίδραση από τις εύπορες χώρες της δύσης. Θεωρώ ωστόσο πως μετά το ελληνικό #metoo η συζήτηση έχει ανοίξει για τα καλά, σίγουρα σε επίπεδο επαγγελματικό ή/και προσωπικό. Και όταν συμβαίνει αυτό, συνήθως

ακολουθούν και οι θεσμοί. Να πούμε μάλιστα ότι ο πρόσφατα επισημοποιημένος νέος χρηματοδοτικός κανονισμός του ΕΚΚ προμοδοτεί με έξτρα χρηματοδότηση τα κινηματογραφικά σχέδια στα οποία είναι επικεφαλής γυναίκες σε οκτώ βασικές ειδικότητες. Η αρχή σίγουρα έχει γίνει”

Σε τι βαθμό και πώς εκφράζονται κατά την γνώμη σας και σύμφωνα με τις εμπειρίες σας οι διακρίσεις με βάση το φύλο στο συγκεκριμένο επάγγελμα; Ήταν κάτι που βιώσατε/παρατηρήσατε που θα μπορούσατε να μοιραστείτε μαζί μας;

Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάποιο επάγγελμα στο οποίο δεν υφίστανται έμφυλες διακρίσεις. Μιλάμε για μία κατάσταση συστημική, γενικευμένη, που πολλές φορές μάλιστα εσωτερικοποιείται σε τέτοιο βαθμό, ώστε να δυσκολευόμαστε και να την αναγνωρίσουμε. Έχω υπάρξει πολλές φορές παρούσα σε συζητήσεις όπου υποτιμάται η δουλειά γυναικών από άντρες ομολόγους τους, έχω νιώσει επίσης ότι ο λόγος μου δεν μετράει το ίδιο με τον λόγο ανδρών συναδέλφων ή δημιουργών, ενώ έχω και εκτεταμένη εμπειρία με gaslighting. Τώρα σε τι βαθμό αυτές οι συμπεριφορές ήταν «στρατηγικές» ή εσωτερικευμένες, δεν μπορώ να το πω. Το σίγουρο είναι ότι τα πράγματα φαίνεται να αλλάζουν σταδιακά και, αν μη τι άλλο, οι μεγάλες χοντράδες δεν είναι πλέον τόσο εύκολα συγχωρήσιμες.

“Δεν νομίζω ότι υπάρχει κάποιο επάγγελμα στο οποίο δεν υφίστανται έμφυλες διακρίσεις. Μιλάμε για μία κατάσταση συστημική, γενικευμένη, που πολλές φορές μάλιστα εσωτερικοποιείται σε τέτοιο βαθμό, ώστε να δυσκολευόμαστε και να την αναγνωρίσουμε. Έχω υπάρξει πολλές φορές παρούσα σε συζητήσεις όπου υποτιμάται η δουλειά γυναικών από άνδρες ομολόγους τους, έχω νιώσει επίσης ότι ο λόγος μου δεν μετράει το ίδιο με τον λόγο ανδρών συναδέλφων ή δημιουργών, ενώ έχω και εκτεταμένη εμπειρία με gaslighting.”

Είστε Γεν. Διευθύντρια της Ελληνικής Ακαδημίας Κιν/φου, για όσες και όσους δεν ξέρουν μπορείτε με λίγο λόγια να μας πείτε τι κάνει ακριβώς η Ακαδημία και ποιος είναι ο ρόλος της;

Η Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου (ΕΑΚ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2009 από 108 ενεργούς επαγγελματίες του Ελληνικού Σινεμά και σήμερα αριθμεί 560 μέλη από όλες τις κινηματογραφικές γενιές και ειδικότητες. Είναι ένας ανεξάρτητος φορέας που στόχο έχει την προώθηση του Ελληνικού Σινεμά και που αποτελεί τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους κινηματογραφικούς δημιουργούς και το κοινό. Ανάμεσα στις βασικές δράσεις της είναι:

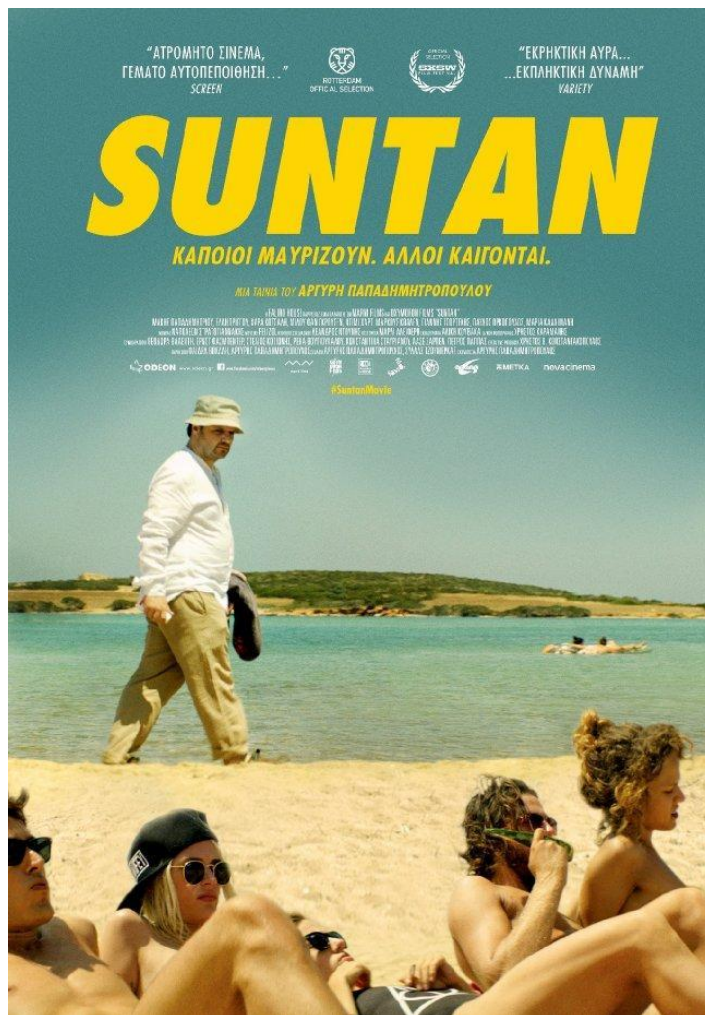
- τα ετήσια βραβεία της εθνικής κινηματογραφικής παραγωγής, τα ΙΡΙΣ
- η συμβολή της στην κινηματογραφική παιδεία μέσα από δράσεις και φορείς του οπτικοακουστικού τομέα στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- η υπεράσπιση του χώρου και των επαγγελματιών του, παρεμβαίνοντας θεσμικά, επιδιώκοντας τη βελτίωση της εθνικής πολιτικής για τον κινηματογράφο και εκπονώντας μελέτες και σχέδια δράσης
- η διοργάνωση προσβάσιμων εκδηλώσεων που προωθούν το Ελληνικό Σινεμά.

Μια από αυτές τις εκδηλώσεις είναι και **το Χώρα, σε Βλέπω**, ένα πρόγραμμα διάσωσης, αποκατάστασης και προβολής ταινιών από την πλούσια κληρονομιά του ελληνικού κινηματογράφου του 20ού αιώνα. 40 συνολικά ταινίες μεγάλου, μεσαίου και μικρού μήκους, μυθοπλασίας, ντοκιμαντέρ και υβριδικές, άλλες κλασικές, άλλες σπάνιες, όλες μοναδικές στο είδος τους, εκ των οποίων οι 26 αποκαθίστανται με νέες ψηφιακές κόπιες με την επιμέλεια της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου. Κάποιες από αυτές θα παιχτούν τις επόμενες ημέρες, από τις **31 Μαρτίου έως τις 4 Απριλίου στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος**.

“Θα της έλεγα να το κάνει οπωσδήποτε, έχοντας στο νου της ότι θα πρέπει να χτίσει πολύ γερά και ξεκάθαρα όρια για την προσωπική της αυτοφροντίδα, καθώς η δουλειά είναι πολύ απαιτητική και η ελληνική φιλοσοφία γύρω από την «αυτοθυσία» για την τέχνη συνήθως ρίχνει στον βωμό θηλυκότητες. Και να επικοινωνήσει μαζί μου, αν πιστεύει μπορώ να βοηθήσω, θα το κάνω με χαρά”

Σε πολλές χώρες τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια να εφαρμοστεί το μέτρο του 50/50 όσον αφορά την συμμετοχή των γυναικών στην παραγωγή ταινιών αλλά και στα προγράμματα των διεθνών φεστιβάλ κτλπ, στην Ελλάδα μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει μια τέτοια πρωτοβουλία σε θεσμικό επίπεδο. Είναι κάτι που θα θέλατε, που ίσως συζητάτε και με άλλους ανθρώπους που δουλεύουν στον χώρο ή θεωρείτε ότι δεν έχει ακόμα ανοίξει καν η συζήτηση;

Η Ελλάδα, στο βαλκανικό σταυροδρόμι που βρίσκεται, βιώνει σίγουρα πιο έντονα την πατριαρχική επίδραση από τις εύπορες χώρες της δύσης. Θεωρώ ωστόσο πως μετά το ελληνικό #metoo η συζήτηση έχει ανοίξει για τα καλά, σίγουρα σε επίπεδο επαγγελματικό ή/και προσωπικό. Και όταν συμβαίνει αυτό, συνήθως ακολουθούν και οι θεσμοί. Να πούμε μάλιστα ότι ο πρόσφατα επισημοποιημένος νέος χρηματοδοτικός κανονισμός του ΕΚΚ πριμοδοτεί με έξτρα χρηματοδότηση τα κινηματογραφικά σχέδια στα οποία είναι επικεφαλής γυναίκες σε οκτώ βασικές ειδικότητες. Η αρχή σίγουρα έχει γίνει.

Suntan, Σκην.Αργ.Παπαδημητρόπουλος

Τι συμβουλή θα δίνετε σε μια γυναίκα που θέλει να μπει στον χώρο του κινηματογράφου και της τηλεόρασης και να ασχοληθεί ειδικά με την παραγωγή.

Θα της έλεγα να το κάνει οπωσδήποτε, έχοντας στο νου της ότι θα πρέπει να χτίσει πολύ γερά και ξεκάθαρα όρια για την προσωπική της αυτοφροντίδα, καθώς η δουλειά είναι πολύ απαιτητική και η ελληνική φιλοσοφία γύρω από την «αυτοθυσία» για την τέχνη συνήθως ρίχνει στον βωμό θηλυκότητες. Και να επικοινωνήσει μαζί μου, αν πιστεύει ότι μπορώ να βοηθήσω, θα το κάνω με χαρά.

Αφτερλωβ Σκην. Στέργιου Πάσχου

Μπορείτε να μας πείτε κάποια ονόματα κινηματογραφιστριών (σκηνοθετριών, παραγωγών κλπ) που έχετε ξεχωρίσει για την δουλειά τους;

Είμαι φαν των Ελληνίδων κινηματογραφιστριών. Από την παλιά φρουρά, η Τόνια Μαρκετάκη ήταν μια σπουδαία δημιουργός, που πλήρωσε με τη ζωή της την αφοσίωσή της στο σινεμά και το (απειλητικό για πολλούς) κοφτερό της βλέμμα. Η Αντουανέττα Αγγελίδη είναι μια ποιήτρια του χωροχρόνου και έχουμε την τύχη να μεταλαμπαδεύει ακόμη τη γνώση και τη δημιουργικότητά της. Στη νέα γενιά που τώρα καθιερώνεται, έχουμε κάποιες πολύ σημαντικές σκηνοθετικές φωνές, όπως την Ελίνα Ψύκου, τη Σοφία Εξάρχου, την Κωνσταντίνα Κοτζαμάνη, τη Ρηνιώ Δραγασάκη. Και τις καλύτερες παραγωγούς, που αγαπάνε το σινεμά τόσο που κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να υλοποιηθούν τα πρότζεκτ

τους, δίνουν όλες τον ιδρώτα του προσώπου τους και κάνουν εξαιρετική δουλειά. Αυτό που μου γεννάει πολύ μεγάλη χαρά και έμπνευση είναι η νέα γενιά, οι θηλυκότητες που τώρα κάνουν τα πρώτα τους βήματα στον κινηματογραφικό χώρο και ανυπομονώ να δω τη δουλειά τους να εξελίσσεται, δημιουργοί που είχαμε και τη χαρά να δουλέψουμε μαζί, όπως η Γεύη Δημητρακοπούλου, η Χριστίνα Φοίβη, η Βασιλική Λαζαρίδου, η Λάρα Κρίσταν, η Νικολέτα Λεούση, η Φίλη Ολσέφσκι και πολλές άλλες.

Τέλος, αν μπορείτε να μας πείτε πάνω σε τι δουλεύετε αυτόν τον καιρό;

Πέρα από τη δουλειά μου στην ΕΑΚ, συμμετέχω ως παραγωγός και συσκηνοθέτρια σε μερικά πολύ συναρπαστικά πρότζεκτ μικρού μήκους, ενώ ολοκληρώνω και την πρώτη μου σκηνοθετική δουλειά μικρού μήκους, με τίτλο **ΕΝΟΜΕΝΑ**.